

fra Rigsdagspartiets Side, er man imod at lave Partiliste. Vi ønsker at komme til en Valgordning, hvorved en saadan er overflødig, og den er overflødig efter Reglerne for Valg efter det forelagte Lovforslag.

Jeg mener, at Vælgerne har Ret, naar de stiller Krav om en anden Valglov. For at imødekomme dette Krav blev Valglovskommissionen nedsat, og af samme Grund er dette Forslag, som her ligger paa Tingets Bord, blevet fremsat. I Valglovskommissionen var der betydelig Sympati for Tanken om at vende tilbage til Enmandskredse i Forbindelse med Tillægsmandater. Venstre stillede flere Forslag i denne Retning, Socialdemokraterne udtalte højlydt deres Kærlighed til det gamle System, og det radikale Partis Repræsentant i Valglovskommissionen, det ærede Medlem Hr. Rode, har saa tidt og saa stærkt, og jeg kan sige saa vedholdende, udtalt sin Vedhængen ved Enmandskredssystemet, at jeg maa gaa ud fra, at jeg ogsaa hos ham finder Forstaaelse for mine Ønsker. Derfor synes jeg, der nok kan være nogen Mulighed for Gennemførelsen af en Valglov, hvori dette System indgaar som Grundlaget, naar Forslaget vel at mærke ikke paa anden Maade lider af for mange aabenbare eller skjulte Fejl, som det er blevet sagt.

Jeg erindrer ganske vist ogsaa, at der i Kommissionen var Røster mod at vende tilbage til Enmandskredse; men jeg maa gaa ud fra, at denne Modstand i første Række var dikteret af, at man fra den Side nærede Frygt for, at den talmæssig ligelige Fordeling af Mandaterne ikke vilde kunne opretholdes under et saadant System. Denne Frygt er ganske sikkert ubegrundet, hvad enhver let vil kunne overbevise sig om ved at gennemlæse Lovforslaget. Jeg haaber derfor, at ogsaa det konservative Folkeparti vil være med til at fremskaffe en Valglov, som Venstre i nogen Maade saavel som de andre Partier kan føle sig tilfredsstillt af.

Man anfører forskelligt imod Enkeltmandskredssystemet, men jeg kan ikke erkende, at det, man har anført, vejer ret meget, naar man samtidig med Enkeltmandskredssystemets Gennemførelse drager Omsorg for, at en ligelig Fordeling af Mandaterne finder Sted. Man siger fra forskellige Sider, at Enmandskredssystemet opfordrer Vælgerne til at stemme paa en af de to Partiers Kandidater, der har mest Sandsynlighed for at opnaa Valg. Det er en Paastand, jeg ikke tror ret meget paa. Vælgerne ved saa inderlig godt, at hver

eneste Stemme, som afgives til deres eget Parti, selv om det ikke kan hjælpe til, at vedkommende Kandidat bliver valgt i Kredsen, hjælper til, at Partiet faar en fylligere Repræsentation ved Hjælp af Suppleringsmandaterne. Det vil i det væsentlige blive ligesaa baade under det nuværende System, hvor man opretholder Opstillingskredse og dermed, om jeg saa maa sige, lægger Folk det paa Sinde, at det er alligevel lidt af det gamle Enmandskredssystem, man har tilbage, og under det nye System.

Men i øvrigt, hvis Paastanden har noget paa sig, hvorfor foregaar saa ikke denne Forskydning ogsaa nu? Man siger, at man har ikke Enmandskredsvæg i Øjeblikket. Det er rigtigt, men man har Opstillingskredsene tilbage, og den almindelige Befolkning opfatter i mange Tilfælde Opstillingskredsene som noget i Retning af Enmandskredse. Man kan med lige saamegen Ret hævde, hvis man vil sige saaledes, at i en Valgkreds, hvor et bestemt Partis Kandidat er sikret, f. Eks. i mange jydsk og københavnske Kredse, hvor et enkelt Partis Stemmer er overvældende, kunde en stor Del af Vælgerne, hvis et Parti var klar over, at det ikke havde Mulighed for at opnaa et Suppleringsmandat, være fristet til at stemme paa et Parti, som stod deres Parti nogenlunde nær, og som havde Mulighed for at faa en Suppleringskandidat.

Saaledes kan man altid lave sindrige Konstellationer, men saa indviklet, for ikke at sige snedigt, tænker og handler Vælgerne som Regel ikke, jeg tror aldeles ikke, de vil gøre det, hverken under det nuværende eller under det foreslaaede Valgsystem. Man kan sige sligt og bruge det til at agitere med ude omkring, men jeg tror ikke, det har meget med Virkeligheden at gøre, det er kun undtagelsesvis, Vælgerne kan tænke sig at handle paa den Maade.

Endelig har man hævdet, at man ved den foreslaaede Ordning vilde faa to Klasser af Folketingsmænd, en Førstegrøde, valgt i Enmandskredse, og en anden Slæt, Proletariatet, skriver enkelte Blade, det vil vel sige Indehaverne af Suppleringsmandaterne. Saaledes er det jo nu, og jeg mærker ikke til, at vi har noget Proletariat i den Henseende. Nu har vi jo Medlemmer i dette høje Ting, valgte dels i Amtskredse ved Hovedvalget, dels ved Supplering, og jeg har aldeles ikke mærket til nogen Forskel her inde i Rigsdagen. Jeg vil indrømme, at da den nuværende Valglov blev gennemført, frygtede jeg en Tid, at det skulde gaa saaledes, at der skulde blive et Skel, men